

Nr 9.

Av herr **Gullberg**, om vidtagande av åtgärder för åstadkommande av förbättrad sedlig och andlig vård för den värnpliktiga ungdomen.

Den som med intresse tager del av förhållandena vid våra regementen, där vår värnpliktiga ungdom undergår sin vapenövning, blir snart varse en väsentlig brist som förefinnes. Den gäller den värnpliktiga ungdomens andliga och sedliga vård och fostran. Det finnes visserligen en regementspastors-institution men det är också känt, att denna knappast med sin nuvarande anordning kan fylla sin uppgift. I allmänhet tages till regementspastorer präster i aktiv församlingstjänst och deras mesta arbete vid regementena består däri, att de på sön- och högtidsdagar hålla en kort stunds predikan. Denna kan ju vara rätt värdefull och ha sin betydelse, men någon direkt andlig vård och fostran kan det knappast bliva av den. För att fylla den brist, som onekligen förekommer på detta område, ha enskilda kyrkliga och frikyrkliga föreningar upptagit soldathemsverksamhet och därigenom alldeles säkert åstadkommit mycket gott och tacknämligt arbete till den värnpliktiga ungdomens fostran och vård under denna kritiska period av deras liv. Riksdagen har ju ock upprepade gånger visat sitt intresse för här nämnda verksamhet genom att anslå medel till understödjande av den. Att denna frivilliga verksamhet dock icke kan åtaga sig hela den andliga och sedliga vården på regementena ligger i öppen dag. Det klagas också rätt allmänt på det råa kasernlivet och den dåliga anda, som är förhärskande bland den militära ungdomen. Såsom exempel som bestyrker behovet av ändrade förhållanden vill jag anföra följande: Vid ett regemente uppstod för ett par år sedan en ganska stor sjuklighet, som medförde en hel del dödsfall. Flera av dessa unge män dogo utan att deras anhöriga i hemorten ens visste av, att de voro sjuka. Regementspastor var en kyrkoherde i en stor landsförsamling. Han tillfrågades pr telefon av en intres-

serad, om han visste av sjukligheten och dödsfallen. Jo, det visste han, men han var av sin pastorala gärning hindrad att besöka militärsjukhuset så ofta. Efter detta telefonsamtal kom han emellertid åkande till sjukhuset och var där en stund. Vid ett annat regemente firades julaftonen med julgran och extra utspisning för de icke hempermitterade utan regementspastor och utan någon läsning av julevangeliet eller något annat religiöst ord. Regementspastorn bor flera mil från regementet och har sin församlingsverksamhet med predikningar och expedition. Då jag nu klandrar den nuvarande regementspastorsinstitutionen, så åligger det mig att åtminstone något angiva riktlinjerna för en förbättrad sådan.

Jag har då tänkt mig, att regementspastorsbeställningen bör bliva en fullt självständig prästerlig befattning, som icke får vara förenad med någon annan tidskrävande tjänst. Regementspastorn bör fördenskull avlönas med samma lön som tillkommer en kyrkoherde. Han skall ha skyldighet att predika, men också att göra besök i kasernerna och de militära sjukhusen samt söka leda ungdomen in på goda, kristliga vägar. För att hans ämbete må hållas i helgd må han inneha minst överstelöjtnants rang i regementets rangrulla. Det bör icke vara förbehållet allenast statskyrkans präster att söka och innehava regementspastorsbeställning, utan även frikyrkliga pastorer som kunna styrka sin kompetens som ungdomens andliga ledare och vårdare borde kunna ifrågakomma. Kungl. Maj:t borde utnämna och befullmäktiga regementspastorerna. Över dessa regementspastorer borde finnas en fält- eller rikspräst, som genom inspektioner gjorde sig förvissad om regementspastorernas verksamhet och hade att till Kungl. Maj:t avgiva femårsberättelser. Ja, så där har jag tänkt mig saken anordnad, men givetvis kunna också andra anordningar träffas, som lika bra kunna tjäna den sak, jag avser: vår värnpliktiga ungdoms andliga fostran och vård. Med anledning av vad jag härovan anfört, får jag hemställa,

att riksdagen må besluta om en skrivelse till Kungl. Maj:t, att Han täcktes låta utreda frågan om förbättrad sedlig och andlig vård för den värnpliktiga ungdomen och för riksdagen framlägga det förslag, som av denna utredning må komma.

Stockholm den 18 januari 1918.

Wilhelm Gullberg,